

IROP podporuje odolnější regiony: 5 miliard korun na ochranu před extrémí počasí a zelenější veřejný prostor

10.8.2026 - | IROP-Evropský fond pro regionální rozvoj

Zeleň ve městech a obcích není jen otázkou vzhledu, ale také důležitým nástrojem pro zlepšování kvality života obyvatel a adaptaci na klimatické změny. Ministerstvo pro místní rozvoj prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) 2021-2027 podporuje projekty zaměřené na rozvoj zelené infrastruktury, která pomáhá vytvářet příjemnější, zdravější a udržitelnější prostředí v českých regionech. Součástí podpory jsou také opatření vedoucí k lepšímu hospodaření se srážkovou vodou, posilování ekologické stability území a proměně veřejných prostranství v místa, která budou odolnější vůči dopadům klimatické změny. IROP 2021-2027 k dnešnímu dni podpořil napříč Českou republikou 235 projektů za 5 miliard korun z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR). Vznikly projekty samospráv, které přetvářejí veřejný prostor. Do příprav jsou často zapojeni přímo obyvatelé měst a obcí a nejednou jsou výsledná díla zařazovaná do architektonických nebo jiných veřejných soutěží.

„Kvalitní veřejný prostor dnes znamená mnohem víc než jen hezké okolí. Parky, náplavky nebo zelená náměstí pomáhají ochlazovat města, lépe hospodařit se srážkovou vodou a vytvářejí příjemné prostředí pro každodenní život obyvatel. Ministerstvo pro místní rozvoj proto prostřednictvím programu IROP podporuje projekty, které pomáhají městům a obcím připravit se na dopady klimatické změny a současně zvyšují kvalitu života v regionech,“ uvedla ministryně pro místní rozvoj Zuzana Mrázová.

Podpora zelené infrastruktury v IROP směřuje k úpravám veřejných prostranství s využitím zelených a modrých prvků. Cílem je posílit ekologickou stabilitu území a zároveň vytvořit místa, která budou lépe sloužit obyvatelům i v podmínkách měnícího se klimatu. Investice do zelené infrastruktury tak představují významný krok k modernímu rozvoji měst a obcí. Pomáhají vytvářet veřejný prostor, který je nejen atraktivnější, ale také funkčnější, odolnější a přizpůsobený potřebám současných i budoucích generací. Vhodná řešení z hlediska přírody pomáhá konzultovat Agentura ochrany přírody a krajiny.

Náplavka řeky Ohře

Podpora z IROP prostřednictvím integrovaných územních investic (ITI) zamířila do Karlových Varů, které získaly 28 mil. korun z EFRR na revitalizaci prostoru náplavky podél řeky Ohře. *„Smyslem projektu bylo přiblížit říční břeh nedaleko centra města veřejnosti a umožnit jeho pestré využití. Zároveň jsme chtěli daný úsek zprůchodnit a zprůjezdnit pro cyklisty, kočárky a vozíčkáře,“* sdělil mluvčí Karlových Varů Jan Kopál.

Dříve nevyužívaný zarostlý kout města je dnes ideálním prostorem pro setkávání, procházky nebo pohodlným místem pro koupání a posezení u vody. Areál nyní nabízí bohatý výběr atrakcí pro děti i dospělé. *„Nejpopulárnější jsou dětské herní prvky, ať už jde o městečko prolézaček a podobných atrakcí, nebo vodní hřiště s čerpadly a zahraditelnými potůčky. Oblíbené jsou také vizuální a akustické hry, jako jsou podzemní telefony, prolínací zrcadla apod. Mezi dospělými se velké oblibě těší veřejná ohniště, workoutová hřiště a přístupy k vodě, ať už pláž, schody, molo nebo místa s foodtrucky,“* doplnil Jan Kopál.

Při návrhu prostoru náplavky město myslelo i na zdravotně znevýhodněné spoluobčany a rodiče s kočárky. Bezbariérový přístup zajišťuje zpevněná přístupová komunikace a mlatové chodníky. Pro děti s tělesným postižením je zde k dispozici bezpečná houpačka, ze které nemohou vypadnout. Od místních obyvatel získává projekt nejčastěji kladné ohlasy. *„V participačním průzkumu, který jsme provedli po několika měsících provozu Náplavky se nám ozvali i lidé z okolních měst a obcí, že ji navštěvují například s dětmi. Cyklisté zase ocenili, že mohou téměř až do centra přijet bezpečnou trasou zcela mimo automobilovou dopravu,“* uvedl Jan Kopál.

Povodňový park Kamýk nad Vltavou

Území bývalého vojenského areálu v Kamýku nad Vltavou se díky individuálnímu projektu podpořenému z IROP proměnilo za podpory necelých 70 mil. Kč z EFRR v moderní povodňový park, který dnes místním obyvatelům slouží k rekreaci a aktivnímu odpočinku. *„Dřívější areál fungoval pro ženijní vojsko Československé lidové armády. Na panelech a pod takzvanými ESO přístřešky zde stály nákladní automobily a pontony. Celé území navíc bylo kontaminováno ropnými produkty a oploceno vysokým plechovým plotem,“* popisuje původní stav tohoto brownfieldu starosta obce Petr Halada.

Náročná byla i samotná obnova území. *„Největší výzvou bylo odstraňování a rozdrčení obrovských kamenů, které se v areálu nacházely a které sem byly navezeny už při stavbě přehrady,“* doplnil Petr Halada.

Hlavní přínosem projektu byla obnova slepého říčního ramene Vltavy, což významně posílilo lokální biodiverzitu a ekologickou kontinuitu říčního ekosystému. Dnes místo pulzuje novým životem. Veřejnost ho využívá ke koupání, odpočinku nebo k rekreaci na písčné pláži. Sportovní nadšenci si zde mohou zahrát beachvolejbal, nohejbal či ringo a areál funguje také jako přirozené centrum společenského setkávání, ať už při promítání letního kina, nebo během zimních koupání otužilců.

Znovuzrození parku v Mostě

Také v tomto případě sehrál klíčovou roli nástroj ITI, jehož prostřednictvím IROP podpořil obnovu jednoho z nejvýznamnějších veřejných prostorů v centru Mostu. Evropské fondy poskytly částku 32,4 mil. korun z EFRR na revitalizaci parku Střed, ze kterého se po více než třiceti letech chátrání opět stalo atraktivní místo pro setkávání, odpočinek, sport i kulturu. *„Velmi důležitým přínosem je výrazné zvýšení pocitu bezpečí v místě. Ještě v roce 2019 považovali obyvatelé Mostu park Střed za jedno z nejméně bezpečných míst ve městě. Aktuální průzkum však ukázal, že 78 % návštěvníků se v parku cítí bezpečněji než před rekonstrukcí a park je dnes dokonce vnímán jako nejbezpečnější v Mostě,“* uvedla Hana Bartošová z Odboru rozvoje a dotací Magistrátu města Most.

Do projektu se od samého začátku aktivně zapojovala veřejnost. Obyvatelé se podíleli na diskusích o budoucím využití parku i na přípravě zadání architektonické soutěže. *„Díky tomu výsledný návrh zachoval to, co bylo pro Mostečany nejcennější – vodní prvek, historickou identitu místa a prostor pro setkávání lidí. Obnovený vodní prvek navíc pomáhá ochlazovat prostředí v letních měsících a navazuje na původní funkci parku, kdy voda ovlivňovala místní mikroklima,“* sdělila Hana Bartošová.

Klíčovým cílem bylo vytvořit prostor, který bude odolný vůči dopadům klimatických změn. I díky tomuto inovativnímu přístupu byl park zařazen do soutěže České ceny za architekturu 2026, což je významné ocenění pro všechny, kteří se na projektu podíleli. *„Pro nás je obzvláště cenné, že ocenění nepřichází pouze za architektonické řešení samotné, ale za celý proces, který za proměnou parku stál. Zařazení do soutěže potvrzuje, že kvalitní veřejný prostor může vznikat i v městech, která bývají často spojována s náročnou průmyslovou nebo sociální historií,“* prozradila Hana Bartošová.

V parku se dnes pravidelně konají koncerty, lekce jógy, workshopy, výstavy, výuky pod širým nebem nebo komunitní setkání. Mezi nejbližšími akcemi, které v srpnu oživí park, je Mostecká záře věnovaná wellbeingu, zdravému životnímu stylu a osobnímu rozvoji žen.

Revitalizovaná náplavka, moderní povodňový park i znovuzrozený městský park v Mostě jsou jasným důkazem toho, jak zásadně napomáhají evropské fondy při rozvoji našich regionů. Díky tomu mohou samosprávy přetvářet veřejný prostor v odolnější, zdravější a atraktivnější místa pro život.

IROP rozděluje prostředky na investice v regionech z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Prostředky jsou rozdělovány cíleně na základě výzev nebo prostřednictvím nástrojů jako je ITI, který slouží k cílenému financování a koordinaci rozvoje velkých měst, metropolitních oblastí. Aktuální přehled otevřených výzev IROP pro zelenou infrastrukturu najdete na stránce Výzvy IROP.

<https://irop.gov.cz/cs/ostatni/web/novinky/irop-podporuje-odolnejsi-regiony-5mld-kc-ochrana?feed=Novinky>